

مدیریت باغهای پسته در فصل خواب

حسین حکم آبادی

دکترای باغبانی

جمع آوری و معدوم گردد. شخم باغ های پسته بعد از جمع آوری و سوزاندن این پسته ها، در کاهش جمعیت زنبورهای مغزخوار موثر است.

- در آبان ماه حشرات کامل سوسک سرشاخه خوار پسته از شاخه های یک ساله خارج شده و برای ادامه نسل و تکثیر به طرف شاخه های ضعیف شده و هرس شده جلب می شوند. بنابراین هرس و حذف شاخه های ضعیف شده روی درختان پسته و تله گذاری با چوب های تازه هرس شده و پس از یک ماه، جمع آوری و سوزاندن آنها و جایگزینی چوب های جدید در کاهش جمعیت این آفت مؤثر است.

- یخ آب زمستانه برای کاهش جمعیت بعضی از آفات که زمستانگذرانی آنها در خاک می باشد، موثر است. بنابراین آبیاری کردن باغ های پسته در روزهای سرد زمستان که باعث یخ زدن آب در شب گردد باعث کاهش بعضی از آفات از جمله پروانه پوستخوار پسته می گردد.

- برای کاهش جمعیت حشرات کامل زمستانگذران پسپیل معمولی پسته، شخم بین ردیف های درختان پسته توصیه می شود.

- در باغ هایی که به گموز آلوده هستند و یا احتمال آلودگی در آنها وجود دارد بایستی نسبت به پیشگیری از این بیماری و ایجاد تشتک در اطراف تنه درختان اقدام نمود.

- در فصل پاییز، پسته های برداشت شده در انبارها ذخیره می شوند بنابراین احتمال خسارت آفات انباری بخصوص شب پره هندی وجود دارد.

برای کنترل این آفت، نظافت و بهداشت انبار، ضد عفونی انبارهای خالی قبل از انبار نمودن محصول و بازدید مداوم از انبار و محصول و استفاده از قرص فستوکسین در صورت مشاهده آلودگی ضروری می باشد. در صورتی که بتوان با تهیه مناسب دمای انبارهای پسته را زیر ۱۳ درجه سانتی گراد نگه داشت آفت شب پره هندی قادر به خسارت نیست. در این رابطه به مقاله "آفات انباری پسته" در همین شماره مراجعه فرمائید.

- در فصل زمستان استفاده از زیرشکن برای باغاتی که عبور ماشین آلات کشاورزی در آنها زیاد بوده و لایه سخت دارند هر سه تا چهار سال یکبار توصیه می شود.

- یکی دیگر از عملیات به زراعی در فصل خواب، هرس باردهی است که هدف آن تحت تاثیر قرار دادن و هدایت نحوه رشد و باروری گیاه می باشد.

معمولاً به منظور کاهش سال آوری، تعداد شاخه های میوه دهنده پسته را قبل از سال پر بار به حدود نصف تا ۲/۳ کاهش می دهند که این عملیات باعث تقویت شاخه ها و جوانه ها و خوشه های گل باقی مانده و نیز باعث رسیدن آب و مواد غذایی بیشتر به جوانه های گل در حال تشکیل شده و نهایتاً بر روی تولید محصول یکنواخت و افزایش تولید اثر مثبت دارد. عملیات هرس بایستی پس از ریزش برگ (خزان) و قبل از متورم شدن جوانه ها در اواخر زمستان انجام و به اتمام برسد.

زمان دادن گچ به خاک، دوره خواب و یا فعالیت کم ریشه ها است که امکان آبیاری سنگین بعد از دادن گچ وجود دارد. مقدار گچ مورد نیاز یک هکتار باغ باید با مشاوره کارشناس مربوطه صورت گیرد. در این رابطه به مقاله "افزودن گچ در باغات پسته و اثرات آن" در همین شماره مراجعه فرمائید.

- یکی دیگر از عملیات اصلاحی در زمستان، دادن ماسه بادی به باغات پسته است. ماسه بادی در صورتی مفید واقع می شود که بصورت یک لایه دست نخورده و مخلوط نشده با خاک باقی بماند.

آبیاری

- با توجه به اینکه پس از اتمام زمان برداشت، درختان هنوز بیدار بوده و تبخیر و تعرق انجام می شود، بنابراین انجام یک نوبت آبیاری پس از برداشت محصول جهت حفظ جوانه های سال بعد مفید می باشد.

- فصل پاییز مناسبترین زمان جهت بررسی وضعیت آبیاری در طول فصل در ارتباط با تغییرات شوری خاک می باشد. معمولاً در طول فصل، خصوصاً در ماه های تیر و مرداد که تبخیر و تعرق زیاد است و همچنین در زمان برداشت محصول که آبیاری با تأخیر و یا کمتر از حد مورد نیاز (کم آبیاری) انجام می گیرد، تجمع نمک در منطقه ریشه بروز می نماید. در مناطق با آب و خاک شور، افزایش شوری در ناحیه ریشه درختان ممکن است سبب رشد ناکافی شاخه ها، آفتاب سوختگی و چروکیدگی مغز گردد.

سوختگی نوک و حاشیه برگها نیز از علائم افزایش جذب و تجمع شوری در بافت های گیاهی می باشد. درختان پسته اگرچه تحت شرایط شوری بالا و خاکهای اشباع زنده می مانند اما ترکیب این شرایط قطعاً سبب کاهش تبخیر و تعرق و رشد درختان می شود. بنابراین نمونه برداری در فصل پائیز و قبل از شروع بارندگی ها، برای ما مشخص می کند که آیا آبیاری اضافی جهت کنترل نمک های تجمع یافته، در فصل زمستان ضروری می باشد یا خیر. از طرفی در این زمان زمین سرد بوده و درختان در خواب هستند و لذا آبیاری اضافی جهت آبشویی حتی در صورت ماندایی شدن خاک، مشکلی را برای درختان ایجاد نمی کند و از طرفی مشکلات مربوط به بیماریهایی نظیر گموز را نیز خواهیم داشت. بنابراین در صورتیکه بر اساس نمونه برداری های انجام شده از خاک، مشکلات شوری داشته باشیم، آبیاری در این فصل صرفاً جهت آبشویی نمک های تجمع یافته در طول فصل انجام می شود. از طرفی از آنجائیکه در این فصل عملیات کوددهی (کودهای حیوانی و شیمیایی) نیز در چالکود انجام می شود، جهت ایجاد شرایط مناسب جذب کود توسط گیاه در شروع فصل، انجام حداقل یک نوبت آبیاری پس از پر کردن چالکودها مفید می باشد.

بهبزراعی

- در این فصل برای کاهش جمعیت زنبورهای مغزخوار پسته و کاهش خسارت آنها در سال آینده، برداشت کامل محصول حتی پسته هایی که به نظر پوک هستند توصیه می شود. در این فصل باید تمام پسته های روی درختان و روی زمین

تغذیه

- با توجه به ادامه توسعه جوانه گل در شهریور و مهر ماه برای تولید محصول سال آتی، تقویت درختان بارور پس از برداشت محصول، توصیه می شود. در ارتباط با تغذیه پسته اولین قدم در فصل پاییز محلول پاشی باغها با عناصری می باشد که نقش آنها در استحکام و پایداری و زنده ماندن جوانه های سال بعد به اثبات رسیده است. برای بعد از برداشت، محلولپاشی با مخلوطی از کلات روی، اوره (۳ در هزار)، کلات کلسیم و اسید بوریک در مورد بسیاری از باغات توصیه می شود.

- در دوره خزان و غیرفعال بودن درخت پسته می توان کوددهی زمستانه را شروع کرد. فصل زمستان که ریشه های درخت خواب می باشند بهترین زمان برای تغذیه است.

تغذیه زمستانه شامل کودهای فسفوره و پتاسه و ریزمغذیها به صورت سولفات و کود دامی می باشد. به دلیل تحرک کم کودهای پتاسیمی و فسفوره و همچنین سولفاتهای عناصر کم مصرف، دادن این عناصر در عمقی که حداکثر فعالیت ریشه را داریم توصیه می شود. درخت پسته بیش از ۸۰ درصد آب و غذای مورد نیاز خود را از عمق ۴۰ تا ۸۰ سانتیمتر جذب می کند لذا پس از حفر کانال با عمق مناسب، یک لایه کود حیوانی پوسیده به ضخامت تقریبی ۱۰ سانتیمتر کف کانال ریخته شده و سپس مقادیر توصیه شده کودهای شیمیایی روی آن ریخته شود. کانال حفر شده باید حداکثر تا دهه اول اسفند ماه با خاک پر شود. کود دامی هر چه پوسیده تر باشد جواب بهتری می دهد. کودهای حیوانی تازه علاوه بر آلوده بودن به یکسری باکتریهای بیماریزا و علف هرز، در حین پوسیده شدن ازت خاک را جذب کرده و به عنوان رقیبی برای درخت عمل می کنند.

- در اواخر اسفند ماه که همزمان با مرحله تورم جوانه ها می باشد نیز محلول پاشی باغ با عناصری که در گرده افشانی و عمل تلقیح تاثیر مستقیم و تعیین کننده ای دارند ضروری است. از بین عناصر غذایی، سه عنصر روی، بور و ازت مهمتر هستند. فرمول پیشنهادی شامل کلات روی (۲ در هزار)، بور (۲ در هزار) و اوره (۳-۵ در هزار) می باشد.

- لازم به ذکر است که برای برداشت محصول خوب باید زمانی اقدام به تغذیه کنیم که هنوز گرده افشانی و تشکیل گل و خوشه انجام نشده است. متأسفانه اکثر باغداران از اوایل اردیبهشت که خوشه کامل شده است تغذیه را شروع می نمایند. تغذیه و محلول پاشی بعد از باز شدن و تشکیل خوشه بیشتر بر محصول سال آینده تاثیر گذار است تا محصول سال جاری. البته این محلول پاشی ها بر روی انس و پوکی موثر هستند. در شروع فصل جوانه ها زودتر از ریشه درخت فعال شده و شروع به رشد می کنند. در صورت عدم تغذیه مناسب تعدادی از جوانه ها باز نشده و یا در صورت باز شدن تنها تعداد اندکی دانه روی هر خوشه تشکیل می شود.

عملیات اصلاحی

- مهمترین عملیات اصلاحی که خاک برخی از باغهای پسته به آن نیاز دارند دادن گچ کشاورزی به باغ می باشد. بهترین